

Uchwała nr LXIV/311/2014
Rady Miasta Świeradów-Zdrój
z dnia 30 lipca 2014 roku

w sprawie: ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjalnych na lata 2014-2016 „Gminny program dożywiania -Grunt to zdrowie”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym / tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 594 ze zmianami) oraz art. 17 ust.1 pkt 1 i pkt 14, art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. , poz 182 ze zmianami) Rada Miasta Świeradów-Zdrój uchwała , co następuje:

§ 1

Uchwała się program osłonowy w zakresie dożywiania „Gminny program dożywiania -Grunt to zdrowie” na lata 2014-2016 w następującym brzmieniu:

1. Ocena sytuacji warunkująca realizację programu (diagnoza).

W Gminie Miejskiej Świeradów – Zdrój wg stanu na 31.12.2013 r. zamieszkuje 4340 mieszkańców. Zjawiskiem charakterystycznym dla sytuacji społecznej gminy jest tendencja spadkowa liczby mieszkańców: w 2010 r. - 4519, w 2011 r. - 4452, w 2012 r. - 4403. Ciągłe zmniejszająca się liczba mieszkańców gminy nie przekłada się na spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieje się tak między innymi w wyniku zjawiska dziedziczenia biedy i bezradności wśród rodzin objętych pomocą ośrodka, w wyniku czego niektóre rodziny już od czterech pokoleń nie są w stanie lub nie chcą wyrwać się z uzależnienia od tej pomocy.

Niestety liczba osób uprawnionych do świadczeń z pomocy społecznej nie jest odzwierciedleniem realnych potrzeb naszego społeczeństwa. Jej poziom uzależniony jest jedynie od niskiego poziomu progów kryteriów dochodowych, uprawniających do pomocy. Powoduje to, że nawet niezamożne rodziny są za bogate, aby tę pomoc otrzymywać. Jest ona również wynikiem skrupowania niektórych mieszkańców oraz wstydu związanego z koniecznością zwrócenia się o pomoc. Sytuacja ta wyraźnie wskazuje, że aby pomoc była efektywna należy zmienić system pomocy społecznej, opierając go głównie na dokładnej diagnozie i określeniu potrzeb.

Wśród mieszkańców Gminy obok ludzi, którzy z powodzeniem są w stanie samodzielnie zaspokoić wszystkie swoje potrzeby bytowe, żyją tacy, których nie stać nawet na ich elementarne zaspokojenie. Ubóstwo rodzin jest zjawiskiem realnym, a jego źródła są bardzo różne. Wywodzi się ono w szczególności z niskich dochodów rodziny lub ich braku, uzależnień, przemocy, demoralizacji lub przestępczości. Wpływa to na dysfunkcyjność wielu rodzin, które skupiając się na podstawowych potrzebach bytowych nie zaspokajają wyższych potrzeb swoich członków. Szczególnie odbija się to na dzieciach, ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a przede wszystkim utrwała w dzieciach zniekształcony obraz rodziny, który powielają w swoim dorosłym życiu.

Bardzo poważnym problemem jaki obserwuje się wśród dzieci i młodzieży uczęszczających do świeradowskich szkół jest brak właściwych nawyków żywieniowych, które powodują, że rośnie populacja dzieci mających problemy zdrowotne, wynikające z braku dostępu do odpowiednio przygotowanych, zdrowych i naturalnych posiłków.

Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci żyjących w rodzinach ubogich. Rodzice często nie mogą zaspokoić ich podstawowych potrzeb życia codziennego, w wyniku czego brak środków finansowych prowadzi do coraz większych zaniedbań, ograniczania potrzeb oraz oszczędzania - również na jedzeniu.

Równie trudna sytuacja dotyczy dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Przyczyną są złe warunki mieszkaniowe, warunki materialne rodziny, zaniedbania wychowawcze ze strony obojga rodziców

– co w konsekwencji znajduje odzwierciedlenie w problemach wychowawczych, braku umiejętności dostosowania się dziecka do panujących w społeczeństwie norm. Zjawiska te mają znaczący wpływ na karierę szkolną dzieci. Zdarza się że jedynym powodem chodzenia dzieci do szkoły jest gorący posiłek, który tam dostają. Niestety nie jest on dostępny w każdej szkole. Niedobory żywienia oraz złe nawyki żywieniowe w okresie rozwoju dziecka i dojrzewania nastolatka, powodują poważne konsekwencje mające wpływ na aktywność umysłową, sprawność fizyczną, dojrzewanie płciowe, opóźnienie rozwoju społecznego i intelektualnego, anemię, zmniejszenie odporności organizmu oraz inne choroby.

Problemem zdrowotnym o coraz większym znaczeniu jest również jakość posiłków spożywanych przez dzieci. Dotyczy on całej populacji, a nie tylko rodzin o trudnej sytuacji materialnej. Wszystkie dzieci powinny spożywać zdrowe i smaczne posiłki, co ma wielki wpływ na poziom zdrowia naszego społeczeństwa. Już od najmłodszych lat należy promować zasady zdrowego żywienia i umożliwić wszystkim dzieciom dostęp do odpowiednio zbilansowanych posiłków, co sprzyja dobremu samopoczuciu, dyspozycji do nauki i pracy oraz dobrym relacjom międzyludzkim w szkole. Każdy człowiek – młody i dorosły powinien zjadać posiłek co 3-4 godziny, dlatego bardzo ważne są zdrowe i regularne posiłki, w tym spożywanie posiłku w czasie pobytu w szkole. Dlatego aby promocja zdrowego żywienia, była skuteczna powinna być realizowana stale w stosunku do całej populacji dzieci i młodzieży, do czego najlepszym miejscem jest właśnie szkoła.

Jest to szczególnie ważne wobec zwiększającego się odsetka uczniów z nadwagą i otyłością. Opublikowany przez Instytut Matki i Dziecka, w maju 2012 roku międzynarodowy raport z badań HBSC wskazuje, że w Polsce, w latach 2002–2010, odsetek dzieci i młodzieży w wieku szkolnym z nadwagą, był wyższy niż w większości krajów europejskich i wynosił 18%. Wyniki badań HBSC pozwalają określić problemy otyłości dzieci i młodzieży mianem pandemii, co powoduje, że kwestią priorytetową staje się walka z tym problemem. Złe nawyki żywieniowe polegające na spożywaniu zbyt małej ilości zdrowych produktów (świeżych owoców, warzyw i białka), przy jednoczesnym dostarczaniu zbyt dużej ilości kalorii, zwłaszcza w postaci węglowodanów i tłuszczów, skutkują dużym odsetkiem dzieci i młodzieży z problemem otyłości. Nieprawidłowości w żywieniu są przyczyną wielu zaburzeń psychicznych i psychosomatycznych. Dzieci z nadwagą zazwyczaj mają niskie poczucie własnej wartości, czują się nieatrakcyjne i gorsze w środowisku, które promuje walory szczupłej sylwetki dziewczęcej i umięśnionej sylwetki młodzieńca. Otyłe nastolatki są często odrzucane przez rówieśników. Brak akceptacji ze strony rówieśników może w konsekwencji prowadzić do konfliktów, zachowań agresywnych czy depresji.

W okresie dojrzewania zmieniają się zachowania żywieniowe. Nastoletnia młodzież przeważnie sama dokonuje wyboru produktów do jedzenia, nie zastanawiając się nad konsekwencjami zdrowotnymi, ulegając modzie, reklamom lub wpływowi rówieśników.

W tej sytuacji konieczne jest wyrobienie nawyków zdrowego stylu życia, poprzez dbanie o prawidłowe odżywianie i aktywność fizyczną dzieci i młodzieży. Aktywność fizyczna, w połączeniu ze zdrowym żywieniem, jest warunkiem zachowania i wzmacniania zdrowia we wszystkich okresach życia. Odpowiedni poziom aktywności stymuluje rozwój fizyczny, motoryczny i psychospołeczny dzieci i młodzieży. Powoduje wiele pozytywnych efektów zdrowotnych np.: redukcję nadmiaru masy ciała, zmniejszenie oporności na insulinę, poprawę struktury kości, siły mięśni i wytrzymałości. Sprzyja także lepszej samoocenie i poprawie jakości relacji społecznych.

Nie do przecenienia jest rola szkoły w zaspokajaniu potrzeb żywieniowych dzieci i młodzieży oraz w kształtowaniu właściwych zachowań w tym zakresie. Dla realizacji tych zadań, niezbędne jest podjęcie przez szkoły wszystkich typów działań, w zakresie wspierania kształtowania nawyków zdrowego żywienia uczniów w tym poprzez oferowane posiłki, jak i zapewnienie uczniom dostępu do produktów i napojów o najwyższych walorach zdrowotnych, sprzedawanych w sklepikach szkolnych, przy równoczesnym wyeliminowaniu produktów i napojów o dużej zawartości cukru, soli i tłuszczów.

Wszystkie te działania wymagają systematycznej współpracy z rodzicami, samorządem

szkolnym i przedstawicielami społeczności lokalnej. Kształtowanie świadomości rodziców jest bardzo ważnym, długofalowym procesem, częstokroć wymagającym zmiany przyzwyczajeń żywieniowych całej rodziny. Dlatego dla osiągnięcia założonych celów najkorzystniejszym będzie jednocześnie oddziaływanie na rodziców oraz dzieci i młodzież. Wsparcie całej rodziny jest bardzo ważne. Umożliwia to realizacja niniejszego programu.

2. Cele programu.

2.1. Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji .

Zakłada on objęcie dożywieniem, wszystkich dzieci realizujących obowiązek szkolny na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjalnej w szkołach na terenie Gminy Świeradów-Zdrój.

2. Program jest elementem polityki społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój w zakresie:

- 1) poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- 2) kształtowania właściwych nawyków żywieniowych,
- 3) pomocy dzieciom żyjącym w rodzinach w szczególności dysfunkcyjnych, w których występują: uzależnienia, przemoc, niepełnosprawność, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- 4) poprawy poziomu życia rodzin.

2.2. Program określa zasady udzielania wsparcia dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej oraz uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole , w formie posiłku w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

2.3 Realizatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje program we współpracy z przedszkolem i szkołami.

3. Zasady udzielania pomocy w formie dożywiania.

3.1. Pomoc w formie dożywiania udzielana jest wszystkim dzieciom realizującym obowiązek szkolny na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjalnej w szkołach na terenie Gminy Świeradów-Zdrój.

3.2. W przypadku wystąpienia co najmniej jednego z powodów wymienionych w artykule 7 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy społecznej z własnej inicjatywy udziela pomocy zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego pomoc państwa w zakresie dożywiania, co związane jest z możliwościami uzyskania dotacji na ten cel z budżetu państwa.

3.3. Dyrektor placówki kieruje dziecko na posiłek w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku w placówce, a rodzice dziecka nie opłacili z własnych środków kosztów posiłków oraz nie wydano decyzji kierującej dziecko na posiłki za zasadach ogólnych.

3.4. Przyznanie pomocy, o której mowa w pkt.3.3 , nie wymaga wydania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

3.5. Liczba dzieci, którym udzielono wsparcia na podstawie programu nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci objętych dożywianiem na terenie Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój w poprzednim miesiącu kalendarzowym.

4. Zasady finansowania programu.

Program finansowany jest ze środków własnych Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój oraz środków przyznanych Gminie Miejskiej Świeradów-Zdrój w ramach dotacji z budżetu państwa na podstawie przyjętego uchwałą wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „, na lata 2014-2020.

5. Monitoring programu.

Monitoring programu realizowany jest zgodnie z trybem określonym w przyjętym uchwałą wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „, na lata 2014-2020.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Świeradów-Zdrój.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 2014 roku .

Uzasadnienie

Ciągle zmniejszająca się liczba mieszkańców gminy nie przekłada się na spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieje się tak między innymi w wyniku zjawiska dziedziczenia biedy i bezradności wśród rodzin objętych pomocą ośrodka, w wyniku czego niektóre rodziny już od czterech pokoleń nie są w stanie lub nie chcą wyrwać się z uzależnienia od tej pomocy.

Niestety liczba osób uprawnionych do świadczeń z pomocy społecznej nie jest odzwierciedleniem realnych potrzeb naszego społeczeństwa. Jej poziom uzależniony jest jedynie od niskiego poziomu progów kryteriów dochodowych, uprawniających do pomocy. Powoduje to, że nawet niezamożne rodziny są za bogate, aby tę pomoc otrzymywać. Jest ona również wynikiem skrępowania niektórych mieszkańców oraz wstydu związanego z koniecznością zwrócenia się o pomoc. Sytuacja ta wyraźnie wskazuje, że aby pomoc była efektywna należy zmienić system pomocy społecznej, opierając go głównie na dokładnej diagnozie i określeniu potrzeb.

W roku 2013 z pomocy społecznej skorzystało 200 rodzin w przeliczeniu na osoby pomoc przyznano 408 osobom. W zakresie dożywiania z pomocy skorzystało 103 dzieci.

Obniżone do 100% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, uprawniające do przyznania zasiłku docelowego na zakup posiłku lub żywności spowodowało, iż w roku 2014 na 585 uczniów do przyznania pomocy kwalifikuje się jedynie 31 dzieci. Przyjęty przez Radę Ministrów wieloletni programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „, na lata 2014-2020 ma na celu ograniczenie między innymi zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży. Program ten przewiduje wsparcie gmin, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach, będą udzielały pomocy, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, a odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Przy czym liczba dzieci i uczniów na podstawie programu nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci objętych dożywianiem na terenie Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój w poprzednim miesiącu kalendarzowym.

Warunkiem przyznania takiej pomocy, bez wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek oraz bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, jest przyjęcie przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej. Ustaw o pomocy społecznej daje możliwość tworzenia i realizacji programów osłonowych o zasięgu gminnym.

Wydatki na żywność pochłaniają znaczną część środków finansowych będących w dyspozycji osób i rodzin, pogarszając standard ich życia , a tym samym ograniczając możliwości zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych.

Zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej Rada Miasta Świeradów-Zdrój biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej może opracować i skierować do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Jednym z takich programów jest program będący przedmiotem tejże uchwały, który swoimi założeniami związany jest z uchwałą Rady Ministrów z dnia 10.12.2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „, na lata 2014-2020.

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały jest w pełni uzasadnione.